

Tegemoetkoming voor wooninitiatieven in financiële nood

Kleinschalige wooninitiatieven gefinancierd met persoonsgebonden budget op basis van de Wlz die tijdens de coronacrisis in financiële problemen zijn gekomen, kunnen een tegemoetkoming krijgen. Het gaat om wooninitiatieven waar de continuïteit van zorg van bewoners in het gedrang is gekomen vanwege corona en de coronamaatregelen. De pgb-maatregelen van begin april bleken voor deze initiatieven niet in alle gevallen toereikend. Om de wooninitiatieven tegemoet te komen wordt de EKC-regeling ('Extra Kosten Corona') verruimd. Hierdoor kan een van de bewoners in het wooninitiatief tijdelijk extra budget krijgen, en zo een deel van de weggevallen zorginkomsten compenseren.

De tegemoetkoming geldt bij financiële problemen die ontstaan als bewoners van een wooninitiatief overlijden en er nog geen nieuwe bewoners zijn. Vanwege Covid-19 overlijden meer bewoners en is het moeilijker de lege plaatsen bezet te krijgen. Wooninitiatieven waar langere tijd lege plekken zijn, kunnen in financiële problemen komen. Deze wooninitiatieven kunnen zich nu melden bij het zorgkantoor voor een tegemoetkoming. Om de tegemoetkoming te krijgen is belangrijk dat het wooninitiatief eerst zelf actie heeft ondernomen om de financiële problemen op te lossen.

In dit document wordt toegelicht hoe het uitvoeringsproces van de regeling eruit ziet, zowel in PGB1.0 als in PGB2.0. Om deze toelichting te illustreren is een casus uitgewerkt. Ook hierbij is rekening gehouden met verschillen in uitvoering tussen PGB1.0 en PGB2.0.

Wanneer komt een wooninitiatief in aanmerking voor financiële ondersteuning? (Definitie financiële nood)

Een wooninitiatief is aantoonbaar in financiële nood als:

- (1) er uitstel van betaling is aangevraagd en toegekend in verband met betalingsproblemen naar aanleiding van leegstand ontstaan gedurende de coronacrisis, in de periode van 1 maart tot 1 september 2020;
- (2) uitstel van betalingen onvoldoende ruimte bieden om aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen, waardoor de continuïteit van zorg voor de budgethouders die nog in het wooninitiatief wonen niet geborgd is.

Of een wooninitiatief aan deze definitie voldoet, kan als volgt worden beoordeeld (door het wooninitiatief zelf en door het zorgkantoor):

1. Er is leegstand ontstaan in het wooninitiatief gedurende de coronaperiode (1 maart 2020 – 1 september 2020) als gevolg van het overlijden van een of meerdere budgethouders.
2. De leegstand kon gedurende deze periode niet worden verkleind door de komst van nieuwe budgethouders.
3. Het wooninitiatief kan aantonen wat er al is gedaan om financiële nood te voorkomen. Denk aan uitstel van betalingen (bank, belastingdienst, huur, andere uitgaven).
4. Het wooninitiatief levert een financieel overzicht aan waaruit blijkt welk financieel tekort voortkomt uit het overlijden van de budgethouder(s):
 - a. Liquide middelen (saldo bankrekening(en))
 - b. Verwachte inkomsten komende periode (bv. prognose tot eind 2020)
 - c. Verwachte uitgaven komende periode, uitgesplitst in:
 - i. vaste lasten (bv. huur/aflossing, rente, belastingen, salarissen)
 - ii. variabele lasten
 - d. Het financieel tekort dat uit bovenstaande gegevens volgt
 - e. Het financieel tekort dat voortkomt uit het overlijden van budgethouder(s), uitgesplitst in:
 - i. zorgkosten
 - ii. huurkosten

Voor het aanleveren van de financiële informatie kan het wooninitiatief gebruik maken van het 'Rekenmodel Inkomsten-Uitgaven Wl'. In dit Excel overzicht worden naast bovenstaande gegevens een aantal aanvullende gegevens opgevraagd, die zorgkantoren nodig hebben om tot goede maatwerkafspraken te kunnen komen.

Welke financiële ondersteuning kan het zorgkantoor bieden?

Om de continuïteit van zorg voor de budgethouders in het wooninitiatief te borgen, zal het zorgkantoor financiële ondersteuning bieden aan de wooninitiatieven die in financiële nood verkeren. Deze ondersteuning betreft maximaal het bedrag dat het wooninitiatief aan zorgkosten misloopt als gevolg van het overlijden van een of meerdere budgethouders gedurende de periode van 1 maart tot 1 september 2020. Dit bedrag wordt vastgesteld op basis van de zorgovereenkomst(en) tussen de overleden budgethouder(s) en het wooninitiatief

op het moment van overlijden, waarbij de datum van overlijden als ingangsdatum van de financiële ondersteuning wordt gehanteerd.

Het zorgkantoor bepaalt in overleg met het wooninitiatief, op basis van de opgeleverde financiële gegevens, welk percentage van het budget van de overleden budgethouder(s) wordt toegekend.

N.B. Het zorgkantoor kan *geen* compensatie bieden voor misgelopen huurinkomsten (deze kunnen nu ook niet worden betaald vanuit het PGB, dat enkel is bedoeld voor zorggelden). Hiervoor kan het wooninitiatief een beroep doen op de NOW-regeling van de overheid, mits het voldoet aan de voorwaarden van die regeling.

Hoe wordt uitvoering gegeven aan het verlenen van de financiële ondersteuning?

1. Het wooninitiatief neemt contact op met het zorgkantoor als het verwacht aan de definitie van financiële nood te voldoen. Het zorgkantoor gaat met het wooninitiatief in gesprek en controleert of er geen sprake is van situaties als verwerkingsachterstanden bij nieuwe bewoners van het wooninitiatief, waardoor de financiële nood direct zou kunnen worden afgewend. Is dat niet het geval, dan wordt afgesproken dat het wooninitiatief de benodigde bewijzen van uitstel van betaling en de gevraagde financiële gegevens aan zal leveren bij het zorgkantoor.
2. Het zorgkantoor beoordeelt de financiële situatie van het wooninitiatief en stelt vast of en zo ja welke financiële ondersteuning er geboden kan worden over de periode tot 1 september, of eerder indien er reeds zicht is op de komst van een of meer nieuwe bewoners. Gezamenlijk stellen het wooninitiatief en het zorgkantoor vast welke budgethouder die nog woonachtig is in het wooninitiatief kan bijdragen aan de uitvoering van deze regeling. De afspraken tussen het zorgkantoor, wooninitiatief en de budgethouder worden op papier vastgelegd. Indien de toekenning plaatsvindt in juli, is onderdeel van deze afspraak dat wordt vastgelegd welk bedrag in juli mag worden gedeclareerd (het bedrag vanaf de overlijdensdatum t/m juli) en welk bedrag over augustus nog mag worden gedeclareerd indien er dan nog steeds geen nieuwe bewoner in het wooninitiatief is ingetrokken. Het wooninitiatief is verplicht direct bij het zorgkantoor te melden indien de leegstaande kamer reeds voor de einddatum van 1 september wordt gevuld, waardoor de reguliere inkomstenstroom weer op gang komt. Ook bij nieuwe overlijdens binnen de coronaperiode neemt het wooninitiatief contact op met het zorgkantoor. Samen worden afspraken gemaakt over hoe wordt omgegaan met deze wijzigingen.
Het zorgkantoor brengt bij de geselecteerde budgethouder een aparte markering aan binnen het backoffice systeem, waaruit kan worden afgeleid dat deze budgethouder heeft geholpen met de uitvoering van de coronaregeling voor wooninitiatieven. Deze markering moet voorkomen dat de budgethouder onterecht naar boven komt bij verschillende fraudeonderzoeken en met extra huisbezoeken te maken krijgt. Uiteraard is het wel goed om na afloop van de regeling nog eens te controleren of het proces helemaal goed is verlopen; dit geeft ook de budgethouder de nodige zekerheid.
3. De uitvoerende budgethouder legt de gemaakte afspraken vast in de zorgovereenkomst met het wooninitiatief. Het derdenbeding moet voldoende waarborgen bieden aan de budgethouder.
 - a. **PGB1.o:** de budgethouder sluit een aanvullende overeenkomst af met het wooninitiatief voor de 'compensatie financiële nood door corona', waarin het afgesproken ondersteuningsbedrag wordt vastgelegd. Bij deze zorgovereenkomst hoeft geen zorgbeschrijving te worden aangeleverd. In de overeenkomst worden de looptijd van de regeling en afgesproken te declareren bedrag(en) vastgelegd.
 - b. **PGB2.o:** de budgethouder wijzigt zijn overeenkomst met het wooninitiatief. In een addendum of in de zorgbeschrijving wordt toegevoegd dat er betalingen plaats zullen vinden voor de 'compensatie financiële nood door corona', waarbij tevens de looptijd van de regeling en afgesproken te declareren bedrag(en) worden vastgelegd.
4. Indien de afspraken in juli worden gemaakt, dient de budgethouder twee declaraties in conform de afgesproken bedragen. In dit geval wordt het budget van de budgethouder ook tweemaal verhoogd door het zorgkantoor. Indien de afspraken in augustus worden gemaakt, dient de budgethouder een eenmalige declaratie in en vindt er een eenmalige ophoging van het budget plaats.
PGB1.o: de budgethouder dient de declaratie in via het formulier 'Bijkomende zorgkosten', onder de noemer 'coronamaatregel wooninitiatief'. Het zorgkantoor zal hiertoe (indien nodig)

- het bedrag voor deze bijkomende zorgkosten tijdelijk ophogen in de eigen vergoedingenlijst. De declaratie wordt door de SVB aan het zorgkantoor voorgelegd. Na accordering van de declaratie indien deze aan de gemaakte afspraken voldoet, stuurt het zorgkantoor een TKB-bericht waarin het budget van de budgethouder wordt opgehoogd met het gedeclareerde bedrag. Dit proces wordt nogmaals herhaald indien er sprake is van een tweede declaratie.
- a. **PGB2.0:** het zorgkantoor stuurt een TKB-bericht waarin het budget van de budgethouder wordt opgehoogd met het (eerste) te declareren bedrag. Vervolgens levert het zorgkantoor de benodigde gegevens conform de werkinstructie 'algemene declaratie' aan bij Centraal Functioneel Beheer van de SVB, met het verzoek tot uitbetaling van een bedrag van het (eerste) afgesproken bedrag. Het zorgkantoor geeft onder andere aan om welke budgethouder-zorgverlener combinatie het gaat, betreffende IBAN, de periode en het bedrag dat overgemaakt mag worden. Centraal Functioneel Beheer verwerkt de algemene declaratie in het Z-domein, waarna deze uit het F-domein betaald wordt aan het wooninitiatief. Dit proces wordt nogmaals herhaald indien er sprake is van een tweede declaratie.
5. Aan het einde van het jaar stuurt het zorgkantoor een nieuwe TKB, waarin het budget van de budgethouder voor 2021 wordt teruggezet naar zijn oorspronkelijke budget.

Casus:

Bas woont in een PGB-gefinancierd wooninitiatief waar 10 budgethouders kunnen wonen. Sinds eind vorig jaar staat 1 kamer leeg; het was nog niet gelukt een nieuwe bewoner te vinden. Op 15 maart is een van zijn medebewoners (Lex) overleden en op 1 april nog een (Jana). Vermoedelijke reden was corona, maar dit is nooit officieel vastgesteld. Inmiddels is het wooninitiatief, door het wegvallen van de inkomsten en het niet kunnen 'vullen' van de lege kamers, in grote financiële problemen gekomen – ook na uitstel van betaling van belastingen en aflossingen aan de bank. Het wooninitiatief neemt contact op met het zorgkantoor.

Het zorgkantoor stelt o.b.v. de financiële gegevens die het wooninitiatief aanlevert vast dat het wooninitiatief voldoet aan de definitie van financiële nood. De gemiste inkomsten van de kamer die al sinds eind vorig jaar leeg staat worden niet gecompenseerd. Ook de huurinkomsten van de 2 kamers van de overleden bewoners worden niet door het zorgkantoor gecompenseerd. Wel kan het zorgkantoor maximaal 5,5 maand x het maandbedrag dat het wooninitiatief met Lex heeft afgesproken 5x het maandbedrag van Jana compenseren. Alle bewoners betalen €10.000 per maand voor de zorg die het wooninitiatief levert. De maximale compensatie is daarom:

$$5,5 \times €10.000 + 5 \times €10.000 = €105.000$$

Op basis van de financiële gegevens van het wooninitiatief stelt het zorgkantoor vast dat een compensatie van 85% reëel is om de financiële problemen te overbruggen. Dit betreft een bedrag van €89.250.

De afspraken tussen wooninitiatief en zorgkantoor worden begin juli gemaakt. In de afspraken wordt daarom opgenomen dat dit bedrag in twee stappen moet worden gedeclareerd. De eerste declaratie betreft een bedrag van $(4,5 \times €10.000 + 4 \times €10.000) \times 85\% = €72.250$. Dit betreft de ondersteuning over de periode vanaf het overlijden van de eerste bewoner t/m de maand juli. Indien er in augustus nog geen nieuwe bewoner in het wooninitiatief is ingetrokken, mag er nog een bedrag van $(1 \times €10.000 + 1 \times €10.000) \times 85\% = €17.000$ worden gedeclareerd.

In overleg met wooninitiatief en zorgkantoor treedt Bas op als budgethouder die meehelpt bij de uitvoering van de "coronamaatregel W1". Bas heeft een persoonsgebonden budget van €150.000 en maakt naast de kosten voor het wooninitiatief geen andere kosten vanuit PGB. Op 1 juli heeft hij €60.000 van zijn budget uitgenut en nog €90.000 over.

Variant 1: Bas werkt via PGB1.0.

Voordat Bas kan declareren, sluit hij een aanvullende overeenkomst met het wooninitiatief. In de overeenkomst wordt opgenomen dat hij als budgethouder meehelpt bij de uitvoering van de "coronamaatregel W1" en dat hij daarom tijdelijk een extra budget krijgt toegekend, waarbij ook het afgesproken totaalbedrag van €89.250, als ook de splitsing in de twee declaratiebedragen van €72.250 en €17.000 worden vastgelegd. Het tweede bedrag zal alleen worden toegekend zolang er in augustus nog geen nieuwe medebewoners in het wooninitiatief zijn ingetrokken.

Bas kan vervolgens daadwerkelijk de eerste declaratie bij het zorgkantoor indienen. Hij dient de declaratie in als declaratie bijkomende zorgkosten. Deze declaratie wordt door de SVB ter goedkeuring voorgelegd aan het zorgkantoor. Het zorgkantoor gaat akkoord, aangezien de declaratie overeenkomt met de gemaakte afspraken (bedrag is €72.250).

Het zorgkantoor zorgt direct daarna voor de tijdelijke ophoging van het budget van Bas met het betreffende bedrag. Zijn budget wordt tijdelijk opgehoogd met €72.250, naar €222.250.

In augustus is de situatie in het wooninitiatief helaas nog niet gewijzigd; Bas hoopt nog steeds op een nieuwe buurman. Hij dient nogmaals een declaratie bijkomende kosten in, ditmaal voor het afgesproken bedrag van €17.000. Het zorgkantoor gaat wederom akkoord, aangezien de declaratie overeenkomt met de gemaakte afspraken. Het zorgkantoor zorgt direct daarna voor de tijdelijke ophoging van het budget van Bas met het betreffende bedrag. Zijn budget wordt tijdelijk opgehoogd met €17.000, naar €239.250.

Naast bovenstaande declaraties bijkomende kosten, blijft Bas zelf maandelijks zijn €10.000 declareren, zodat hij aan al zijn verplichtingen blijft voldoen en op het einde van het jaar €30.000 budget over heeft. Per 1 januari wordt zijn budget voor 2021 weer teruggezet naar zijn oorspronkelijke budget: €150.000.

Variant 2: Bas werkt via PGB2.0.

Voordat Bas kan declareren, wijzigt hij zijn zorgovereenkomst met het wooninitiatief. In de overeenkomst wordt opgenomen dat hij als budgethouder meehelpt bij de uitvoering van de "coronamaatregel WI" en dat hij daarom tijdelijk een extra budget krijgt toegekend, waarbij ook het afgesproken totaalbedrag van €89.250, als ook de splitsing in de twee declaratiebedragen van €72.250 en €17.000 worden vastgelegd. Het tweede bedrag zal alleen worden toegekend zolang er in augustus nog geen nieuwe medebewoners in het wooninitiatief zijn ingetrokken.

Voor het indienen van de declaratie bij het zorgkantoor hoeft hij niets actief te doen.

Het zorgkantoor zorgt voor de tijdelijke ophoging van het budget van Bas met met €72.250, naar €222.250.

Het zorgkantoor levert vervolgens de benodigde gegevens conform de werkinstructie 'algemene declaratie' aan bij Centraal Functioneel Beheer van de SVB, met het verzoek tot uitbetaling van een bedrag van €72.250. Het zorgkantoor geeft onder andere aan om welke budgethouder-zorgverlener combinatie het gaat, betreffende IBAN, de periode en het bedrag dat overgemaakt mag worden. Centraal Functioneel Beheer verwerkt de algemene declaratie in het Z-domein, waarna deze uit het F-domein betaald wordt aan het wooninitiatief.

In augustus is de situatie in het wooninitiatief helaas nog niet gewijzigd; Bas hoopt nog steeds op een nieuwe buurman.

Het zorgkantoor zorgt nogmaals voor de tijdelijke ophoging van het budget van Bas met met €17.000, naar €239.250.

Het zorgkantoor levert vervolgens de benodigde gegevens conform de werkinstructie 'algemene declaratie' aan bij Centraal Functioneel Beheer van de SVB, met het verzoek tot uitbetaling van een bedrag van €17.000. De SVB verwerkt dit weer in PGB2.0, waarna het bedrag betaald wordt aan het wooninitiatief.

Naast bovenstaande algemene declaraties, blijft Bas zelf maandelijks zijn €10.000 declareren, zodat hij aan al zijn verplichtingen blijft voldoen en op het einde van het jaar €30.000 budget over heeft. Per 1 januari wordt zijn budget voor 2021 weer teruggezet naar zijn oorspronkelijke budget: €150.000.